

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1905/24-E
Sp. zn. ČŠIE-S-312/24-E

Název	Základní škola, Hlinsko, Smetanova 403, okres Chrudim
Sídlo	Smetanova 403, 539 01 Hlinsko
E-mail	radek.vasek@email.cz
IČO	70 913 528
Identifikátor	600 090 434
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Radek Vašek
Zřizovatel	město Hlinsko
Místo inspekční činnosti	Smetanova 403, Hlinsko
Inspekční činnost na místě	4. až 6. 11. 2024

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a školských služeb včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Základní škola, Hlinsko, Smetanova 403, okres Chrudim (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny. V základní škole se ke dni inspekční činnosti vzdělávalo celkem 409 žáků v 19 třídách prvního a druhého stupně. V každém ročníku probíhá výuka

ve dvou paralelních třídách, vzhledem k vyššímu počtu žáků v posledních letech je zřizována i třetí paralelní třída (v aktuálním školním roce v 7. ročníku). Základní škola evidovala ke dni inspekce 37 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, čtyři žáci se vzdělávali podle individuálního vzdělávacího plánu. Žáci se vzdělávají podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Škola v pohybu*. V pěti odděleních školní družiny bylo přihlášeno 119 účastníků zájmového vzdělávání (kapacita 120).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Do řízení školy se promítají dlouholeté zkušenosti ředitele, jehož znalost místních podmínek i potřeb účastníků vzdělávání podporují každodenní činnost školy. Ve svých aktivitách se zaměřuje zejména na udržení dobrých stávajících podmínek pro realizaci vzdělávání, nastavená pravidla mu umožňují okamžitě reagovat na potřeby školy. Škole se daří naplňovat zaměření školního vzdělávacího programu na všestranný rozvoj žáků, přetrvává podpora jejich vedení k pohybu realizací vyššího počtu hodin tělesné výchovy nebo volitelných předmětů zaměřených na sportovní aktivity. Informace k dalšímu rozvoji školy ředitel zpracoval v koncepčních materiálech, ve kterých jsou cíle pro jednotlivé oblasti zpravidla pouze obecné, bez pojmenování nástrojů a způsobů, jak strategických cílů dosáhnout. I z tohoto důvodu přetrvává omezená možnost účelně vyhodnocovat dosahování stanovených cílů, případně toto vyhodnocování promítnout do pojmenování priorit nebo konkrétních plánů na příští období.

Část kompetencí a zodpovědností ředitel školy delegoval na svého zástupce a další pedagogy. Nastavení mechanismů řízení přetrvává od minulé inspekce, zajištění provozu i řešení situací ve škole probíhá většinou ústně při každodenním kontaktu, při jednání pedagogické rady, metodických sdružení apod. Prostřednictvím školního řádu a dalších interních směrnic má škola jasně nastavená pravidla svého působení. Systematické plánování činností ve škole v některých oblastech chybí, probíhá velmi často spíše neformálně, což omezuje následné vyhodnocování úspěšnosti přijímaných opatření. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je podporované, ale z jeho plánování pro školní rok není patrný vliv vyhodnocení účelnosti absolvovaných aktivit z minulé období.

Hospitační činnost je vedením školy prováděna zpravidla formou kratších vstupů do hodin s následnými hodnotícími pohovory s učiteli. Přetrvávajícím zjištěním od minulé inspekce je malá účinnost formativní zpětné vazby směrem k učitelům, k jejich pedagogickým dovednostem. S výstupy z hospitační činnosti, které často nejsou formálně zpracovávány, ředitel školy dále systematicky nepracuje, čímž je částečně omezena účelnost podpory učitelům k jejich pedagogickému rozvoji v oblasti metod a forem výuky. Vzájemné hospitace mezi učiteli nejsou vedením školy cíleně plánovány. Funkční je sledování a vyhodnocování průběhu výuky a podpory žáků pracovníky školního poradenského pracoviště.

Přenos informací ve škole je zajištěn zejména díky pravidelnému osobnímu kontaktu mezi zaměstnanci. Záznamy informací z jednání metodických orgánů i pedagogické rady mají spíše nízkou vypovídací hodnotu, jsou velmi obecné a chybí v nich zejména zpracování závěrů nebo konkrétní doporučení pro vedení školy, což omezuje přijímání opatření i plánování dalších navazujících aktivit.

Personální podmínky jsou velmi dobré, pedagogičtí pracovníci splňují požadavky odborné kvalifikace. Pro výkon a orientaci ve svěřené oblasti specializovaných činností je pozitivní absolvované studium jejich koordinátory. Podporu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťuje sedm asistentů pedagoga.

Prostorové, materiální i finanční podmínky umožňují realizaci vzdělávání podle platných školních vzdělávacích programů. Vzhledem k vysoké naplněnosti školy jsou kmenové i odborné učebny plně využívány. Prostředí zejména společných prostor školy je podnětné, materiální podmínky se daří průběžně zlepšovat podle finančních možností školy a s ohledem na potřeby žáků i zaměstnanců školy. Rozvoj pohybových dovedností žáků je velmi příznivě podporován prostorovými i materiálními podmínkami školy (např. cvičební sál, dvě tělocvičny), jejich využívání odpovídá využití disponibilních hodin v učebním plánu k rozšířené výuce tělesné výchovy nebo k dalším volitelným sportovním aktivitám. Od minulé inspekce se podařilo nově vybudovat a vybavit školní knihovnu a učebny přírodovědných předmětů, což příznivě podporuje vzdělávání žáků. Finanční podmínky jsou vylepšovány doplňkovou činností (pronajímání dvou tělocvičen). V rámci dotací z Národního plánu obnovy škola účelně realizovala pořízení digitálních pomůcek i techniky pro prevenci digitální propasti. Čerpány jsou prostředky z šablon operačního programu OP JAK *Šablony I - Moderní vzdělávání v ZŠ Hlinsko, Smetanova* v základní škole i ve školní družině. Příležitostí je investice do prostorových a materiálních podmínek školní družiny, potřebné je vybavení prvky pro účinnou relaxaci žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaná výuka v základní škole probíhala zpravidla v klidné pracovní atmosféře. Učitelé byli vždy dobře připraveni na téma vyučovací hodiny i její obsah. Úvod věnovali opakování předcházejícího učiva nebo motivaci žáků k novému učivu. Pedagogický cíl výuky prezentovali žákům velmi často jako téma vyučovací hodiny, příležitostí k dalšímu rozvoji je jeho zaměření na to, jak metody a formy výuky žákům umožní získat dovednosti, znalosti nebo klíčové kompetence. Od minulé inspekce stále přetrvává výrazná převaha frontální výuky s občasným zařazováním samostatné práce žáků.

Na 1. stupni metody a formy výuky ve sledovaných hodinách většinou podporovaly dosažení vzdělávacího cíle, učitelé ve vhodných pedagogických situacích využívali prvky činnostního učení k aktivnímu zapojení žáků do výuky, zařazování pohybových chvil bylo prospěšné i k udržení jejich pozornosti. Žáci byli v některých hodinách motivováni k učení i účelnému využití vzájemné spolupráce při párových nebo skupinových aktivitách. Výuka byla podpořena zařazováním praktických situací, zajímavostmi a propojením učiva s reálným životem s využitím znalostí žáků a vhodnou vizualizací. V některých hodinách žáci byli vedeni k formulování svých postojů k některým učebním tématům.

Na 2. stupni byla vzájemná spolupráce žáků ve sledovaných hodinách zaznamenána spíše jako spontánní reakce na průběh výuky, učitelé obvykle kooperativní formy výuky plánovaně nevyužívali. Spíše ojediněle využívali metody výuky podporující přirozenou kreativitu žáků, jejich zapojení např. do řízených rozhovorů bylo obvykle podmíněno tím, že se museli přihlásit, čímž bylo méně prostoru k jejich výraznější spontánnosti. Průběh sledovaných vyučovacích hodin učitelé často řídili sami, byli obvykle jediným zdrojem informací pro žáky. Často pracovali s učebnicemi, pracovními listy nebo s připravenými prezentacemi učiva, interaktivní tabule byla často využívána k promítnutí ilustračního obrázku nebo sledování videoukázek k probíranému učivu.

Ve sledované výuce na obou stupních nebyla zaznamenána práce žáků s dalšími zdroji informací, vyhledávání informací k vyučovanému tématu nebo jejich kritické vyhodnocování. Vzhledem k tomu, že do výuky nebyla cíleně zařazována diskuze žáků k vyučovaným tématům, byla omezena podpora rozvoje kritického myšlení. I když učitelé

často dokázali jasně a srozumitelně formulovat učební otázky žákům, často se spokojili pouze s jednoduchou odpovědí žáků nebo doplněním učebního pojmu do věty.

Účelná podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byla nejčastěji zajištěna činností asistentek pedagoga, které se po domluvě s učiteli věnovali i podpoře pozornosti dalších žáků, v případě potřeby jim pomáhali s řešením jednoduchých úkolů. Jejich spolupráce s vyučujícími byla přínosná, přispívala ke zvyšování vzdělávací úrovně žáků a jejich učebnímu pokroku. Naopak velmi omezená byla ve výuce podpora žáků s nadáním nebo žáků, kteří zvládali učební úlohy rychleji. Zcela chybělo diferencované zadávání úloh, tempo sledovaných hodin bylo velmi často přizpůsobeno žákům s pomalejším pracovním tempem.

Zpětnou vazbu o účelnosti vzdělávacích metod někteří učitelé dokázali získávat v průběhu výuky prostřednictvím např. řízeného rozhovoru. Jen velmi málo (zpravidla pouze na 1. stupni) využívali pro rozvoj tzv. měkkých dovedností žáků jejich sebehodnocení nebo vzájemné vrstevnické hodnocení, které by pomáhalo žákům formulovat jejich vlastní pohled na učební pokrok. Ojedinelé byla ve sledované výuce zaznamenána práce žáků s chybou, prvky formativního hodnocení nebyly využity. Závěr vyučovacích hodin někdy učitelé využili zejména k vlastnímu zhodnocení průběhu výuky, žáky systematicky nevedli k jejich vlastnímu hodnocení. Příležitostí ke zlepšení je výraznější využívání závěrů hodin k vedení žáků k vlastnímu hodnocení jejich úspěšnosti a ke kritickému zhodnocení vlastních schopností i např. toho, co jim pomůže díleci nezdary překonat.

Průběh zájmového vzdělávání navazuje na cíle základního vzdělávání, zajištěn je ranní i odpolední provoz. Umožňuje žákům smysluplné trávení volného času a také přispívá k prevenci rizikových jevů. Prostorové a materiální podmínky podporují kvalitu řízených nebo spontánních aktivit žáků, i vzhledem k naplněné kapacitě několik oddělení využívá pro zájmovou činnost kmenové učebny tříd základní školy. Vzdělávací nabídka je pestrá, umožňuje rozvoj osobnosti účastníků zájmového vzdělávání i v oblasti jejich individuálních zájmů a dovedností. Prioritou je zejména aktivní odpočinek žáků a podpora jejich volného času pro hry, přínosem jsou pravidelné společné akce všech oddělení nebo časté aktivity na čerstvém vzduchu

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola průběžně sleduje výsledky vzdělávání žáků, od minulé inspekční činnosti ale stále přetrvává jejich spíše méně systematické vyhodnocování. Účastníky vzdělávání i veřejnost s nimi seznamuje např. prostřednictvím internetových stránek. Souhrn činností za školní rok prezentuje škola také ve výroční zprávě o činnosti školy, příležitostí ke zlepšení je její výraznější využití k prezentaci hodnotících závěrů k naplňování stanovených vzdělávacích cílů. Úroveň získaných vědomostí a dovedností žáků v jednotlivých předmětech učitelé průběžně monitorují obvyklými nástroji a ověřují zpravidla ústním či písemným zkoušením.

Pozitivní trendy od minulé inspekce byly zaznamenány v ročníkových výsledcích vzdělávání žáků. V základní škole ve školním roce 2023/2024 prospělo s vyznamenáním přibližně 80 % žáků 1. stupně (minule 72 %), na 2. stupni v uvedeném období této úrovně úspěšnosti dosáhlo téměř 30 % žáků (minule 19 %). Snížil se také počet žáků ohrožených školním neúspěchem, neprospívajících bylo pouze několik jednotlivců. K uvedenému zlepšení došlo i bez prokazatelné systémové změny ve stylu vedení výuky (diferenciace úkolů, účelná formativní zpětná vazba) v porovnání s minulou inspekcí. Ke zlepšení došlo také v úspěšnosti žáků v českém jazyce, matematice a fyzice, vyšší počty žáků ohrožených neúspěchem v uvedených předmětech se podařilo snížit. Možnými příčinami mohou být

vyšší počty žáků motivovaných k učení a prokazujících dobré znalosti nebo vyrovnání rozdílů v náročnosti hodnocení jednotlivých učitelů. O uvedeném zlepšení škola ví, ale analýze příčin zlepšení stavu ze zatím systémově nevěnovala. Kázeňská opatření byla ve školním roce 2023/2024 využívána spíše v menší míře, což ukazuje dobrou účinnost průběžně realizovaných preventivních aktivit.

Poradenské služby jsou v základní škole účelně podporovány vzájemnou spoluprací členů školního poradenského pracoviště. Na organizaci aktivit zaměřených na prevenci patologických projevů, volbu povolání a výchovně vzdělávací problémy se podílejí výchovný poradce pro druhý stupeň, poradkyně pro první stupeň, speciální pedagožka a metodička prevence přibližně stejným dílem. Přínos jednotlivých aktivit (např. *den profesí, den bez tašek, Goukurz, Ajax a kolová show*) pro žáky pravidelně vyhodnocují a vycházejí z nich při plánování dalších akcí. Pro upevnění vztahů ve třídách jsou využívána sociometrická zjišťování, účelná je také spolupráce s řadou dalších organizací. Plánování i vyhodnocování podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je funkční, v případě potřeby jsou záležitosti vzdělávání žáků bez odkladu projednávány s jednotlivými učiteli a třídními učiteli se zaměřením na využívání zakoupených pomůcek, spolupráci s asistentkami nebo učební pokrok žáka.

Žáci mají možnost rozvíjet svoje dovednosti a znalosti také účastí žáků v různých mimoškolních aktivitách, projektech nebo soutěžích. I vzhledem k zaměření školy dosahují velmi dobrých výsledků zejména ve sportovních soutěžích. Výsledky své práce škola prezentuje na veřejnosti prostřednictvím pořádaných akcí (např. vánoční jarmark), které přispívají k vytváření pocitu sounáležitosti žáků se školou i regionem.

Závěry

Vývoj školy

- Od minulé inspekční činnosti došlo ke zlepšení materiálního zázemí základní školy.
- Podařilo se snížit počet žáků ohrožených školní neúspěšností zejména na 2. stupni základní školy.

Silné stránky

- Výborné podmínky školy pro realizaci rozvoje pohybových dovedností žáků (2.4)
- Realizace výchovného poradenství a preventivních programů podporujících bezpečné prostředí pro vzdělávání žáků (6.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Málo účelně nastavený systém řízení školy v oblastech plánování a vyhodnocování činností školy omezující úspěšnost přijímaných opatření (2.1)
- Malá účinnost formativní zpětné vazby učitelům z kontrolní a hospitační činnosti vedení školy vzhledem k rozvoji jejich pedagogických dovedností (2.3)
- Chybějící systematické využívání sebehodnocení žáků, aktivizačních metod a podpory kritického myšlení žáků ve výuce 2. stupně (4.2)

- Nízká míra účelnosti zpětné vazby od žáků o jejich pochopení učiva v závěru vyučovacích hodin a podpory nadaných žáků ve výuce prostřednictvím diferenciací náročnosti zadávaných úkolů (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Nastavit podobu koncepčních materiálů dalšího rozvoje školy s konkrétním nastavením měřitelných cílů, které umožní účelně vyhodnocovat jejich dosahování.
- Zvýšit vypovídací hodnotu školní dokumentace v oblasti zpracování závěrů a konkrétních doporučení pro vedení školy k přijímání opatření i další plánování.
- Zvážit možnost doplnění vybavení školní družiny herními prvky a zajištění samostatných prostor pro oddělení školní družiny.
- Využívat výroční zprávu o činnosti školy k prezentaci a vyhodnocování naplnění stanovených cílů vzdělávání, aktivit školy a úspěchů žáků.
- Zaměřit pedagogické řízení školy na účelnou podporu učitelů v oblasti využívání aktivizujících metod a forem výuky s formativní zpětnou vazbou pro jejich rozvoj.
- Zařazovat ve výuce cíleně prvky diferencovaného zadávání úloh zejména pro rychlejší nebo nadané žáky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola v pohybu* platný od 1. 9. 2023
2. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný od 1. 9. 2024
3. Školní řád základní školy s platností od 2. 9. 2024
4. Vnitřní řád školní družiny s platností od 1. 9. 2023
5. Dokumenty *Koncepce rozvoje školy na období 2020 - 2025* a *Koncepční záměry a úkoly na 2023 – 2025* k popisu vize školy
6. Školní matrika pro školní roky 2023/2024 a 2024/2025 (výběr)
7. Rozvrhy hodin tříd a učitelů ve střední škole pro školní rok 2024/2025
8. Třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce pro školní rok 2024/2025
9. Výroční zpráva o činnosti školy pro školní roky 2022/2023 a 2023/2024
10. Záznamy jednání pedagogické rady pro školní roky 2023/2024 a 2024/2025

11. Záznamy z jednání předmětových komisí za školní roky 2023/2024 a 2024/2025 (výběr)
12. Minimální preventivní program střední školy pro školní rok 2024/2025
13. Dokumentace k činnosti školního poradenského pracoviště pro školní rok 2024/2025 (výběr)
14. Doklady k personálním podmínkám školy (aktuální stav, výběr)
15. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2024/2025
16. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků pro školní rok 2024/2025 (výběr)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Martin Valášek, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jarmila Jašková, školní inspektorka

Mgr. Erik Landeckí, školní inspektor

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Mgr. Jitka Černá, odborník – státní správa

4. 12. 2024